

med Urette; men jeg haaber — og der er jo et Tegn derpaa — at denne Stemning er ved at forandre sig, saaledes at vi kunne vente, at ogsaa Folkets Repræsentanter paa Tinge ville følge Ministrene i deres Forslag. Det er nu saa, at inden for Hæren selv er der en Mistemning til Stede; den viser sig ved, at særlig Underofficerer er det meget vanskeligt at faa og at beholde til Tjeneste. Det viser sig ogsaa ved, at mange yngre Officerer, efter at de have faaet Uddannelse hos os, søge ud i civile Stillinger. Det er altsammen Forhold, som kunne forbedres, og det kan ske uden store Udgifter. — Jeg er derfor i den beklagelige Nødvendighed, som jeg har været i de senere Aar, at maatte lade være at stemme for den nuværende Finanslov. Jeg haaber, at det snart maa komme dertil, at jeg med god Samvittighed kan stemme for en Finanslov, hvor der bliver givet, hvad der behøves til de militære Etater.

H. C. Hansen: Jeg har ikke kunnet stemme for de to sidst vedtagne Finanslove, og jeg ser mig heller ikke i Stand til at stemme for det nu foreliggende Forslag. For to Aar siden begrundede jeg under eneste Behandling af Finanslovsforslaget for 1899—1900 min Stilling til det nævnte Forslag; og hvad jeg den Gang udtalte, gælder i det væsentligste endnu om min Stilling over for Finansloven. Jeg kan derfor indskrænke mig til at supplere mine den Gang fræmsatte Udtalelser med nogle faa Bemærkninger.

Den første Finanslov, jeg havde den Ære at være med til Vedtagelsen af, var Finansloven for 1879—80, og paa denne Finanslov findes opført under § 1 som Indtægt 46,486,738 Kr.; paa § 11 findes opført som Udgift 41,049,309 Kr.; dette Budget viste altsaa et Overskud af 5,437,429 Kr. Det foreliggende Finanslovsforslag for Finansaaret 1901—02 har paa sin § 1 en Indtægt af 71,512,513 Kr. og paa § 10 en Udgift af 72,077,975 Kr.; den viser altsaa et Underskud paa 565,462 Kr. Gennem denne Sammenstilling bliver man opmærksom paa to Forhold, som forekomme mig at være meget uheldige. For det første dette, at vi nu have et Underskud paa vort Budget paa over $\frac{1}{2}$ Million Kr. i Modsætning til, at vi den Gang havde et Overskud paa omtrent $5\frac{1}{2}$ Million Kr. Men desuden viser det sig, at Budgettets Udgiftsside er stegen ned over 31 Millioner Kr. Og det er jo endda ikke den samlede Stigning, for vi have jo nu liggende paa Rigsdagens Børd Forslag om Lønningsfor-

bedringer, som ville andrage $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og Tillægsbevillingsloven vil ogsaa stille yderligere Krav. Der er altsaa en for vort Land uhyre Stigning paa Budgettets Udgiftsside. I forrige Tider, da en nu afdød Landstingsmand paa Finanslovens Omraade førte Ordet paa Venstres Vegne her i Landstinget, udtrykte han lige til henimod Slutningen af sin Virksomhed Betænkelighed ved den stærke Stigning af Budgettet. Naar der fra anden Side som Forsvar herfor blev henvist til den smukke Balance, indvendte afdøde Thomas Nielsen: Ja Balancen er meget tilfredsstillende, men hvorledes have Skatteyderne det, hvorledes er det ude i Landet blandt de Skatteydere, som maa udrede uhyre Beløb til dette Budget? Jeg tror, at man med fuld Ret kan stille det Spørgsmaal: Kunne vore Hovednæringsveje bære saa kolossale Udgifter under det Tryk, de lide under, uden at Landets økonomiske Evne bliver reduceret? Rigsdagen selv erkender, at alle vore bærende Erhverv i økonomisk Henseende lide under et stærkt Tryk, og det er godtgjort gennem mange Undersøgelser. Det bedste Barometer, som viser Forholdet paa dette Punkt, vil sikkert være Pantebøgerne; de ville utvivlsomt vise, at dette Barometer ikke viser paa Solskin for vore bærende Erhverv, men meget snarere paa Storm. Og Lovgivningsmagten har som sagt flere Gange indrømmet Rigtigheden heraf og godtgjort det f. Eks. ved at bevilge en saadan Understøttelse, som Løven om Forskudsforeninger i sin Tid gav. Det var en Understøttelse, som maaske har meget Værd, men vist meget langt fra er af den Værdi, som man tillagde den. Jeg tror ikke, at den Slags Haandsrækninger gøre nogen væsentlig eller i alt Fald nogen betydelig Nytte. Det er ogsaa paa dette Finanslovsforslag godtgjort, at i alt Fald det andet Ting indrømmer, at der trænges haardt til Lettelser. Vi have her paa dette Finanslovsforslag en Bevilling, som tilsiger en Del Beboere oven ved Ringkøbing et rentefrit Laan. Det tyder paa, at man finder, at Landboerne i den paagældende Egn ikke en Gang ville være i Stand til at svare Renter af de Penge, som nødvendigvis maa anvendes til Landbrugets Fremme. Saaledes er der meget, men desuagtet mener Rigsdagen dog nu at kunne bevilge yderligere Lønningstillæg. Der er altsaa et Sted i Danmark, hvor man indrømmer, at der ikke kan betales Rente, og at det staar meget slet til i økonomisk Henseende i Landbruget. De klimatiske Udsigter for Øjeblikket ere, forekommer